

Datum **2009-03-31**
Författare **Tomas Edlund**

Finansinspektionen
P.O. Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 787 80 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Kreditrelaterade koncentrationsrisker

Denna promemoria berör finansiella institut som

- har tillstånd att använda schablonmetoden för att beräkna riskvägda tillgångar *och*
- har en balansomslutning större än 3 miljarder SEK.

Sammanfattning

I denna promemoria ges en beskrivning av vad Finansinspektionen (FI) menar med kreditrelaterade koncentrationsrisker och vilka metoder FI använder för att mäta dessa.

FI kommer i sin samlade kapitalbedömning av institutet bedöma institutets kapitalbehov på grund av de koncentrationsrisker som återfinns i institutets kreditportfölj. Denna bedömning kommer att resultera i ett ytterligare kapitalbehov utöver det kapitalkrav som anges i pelare 1.

För att FI ska kunna göra denna bedömning bör institutet förse FI med relevant information i form av exponeringsdata som ifylles i gråmarkerade celler under fliken ”Exponeringsdata Schablon” i excelarket ”Exponeringsdata Schablon.xls”. Excelarket finns att ladda ned här:
http://www.fi.se/Templates/ListPage____7833.aspx

FI förutsätter att institutet bifogar excelarket ”Exponeringsdata Schablon.xls”, med gråmarkerade celler ifyllda, som bilaga till institutets IKU. Dessa uppgifter kommer, tillsammans med informationen i institutets IKU, utgöra grunden för den kvantitativa och kvalitativa bedömning FI kommer göra av kapitalbehovet för institutets koncentrationsrisker.

Introduktion

Koncentrationsrisker ska analyseras och hanteras under pelare 2. För att en mer precis analys ska kunna utföras har FI valt att segmentera delar av institutets koncentrationsrisker enligt följande:

1. Geografisk fördelning av exponeringar över regioner.

2. Branschspecifik fördelning av exponeringar.
3. Namnkoncentrationer.

FI kommer i sin samlade kapitalbedömning av institutet göra en bedömning av hur stora koncentrationsrisker, beskrivet under punkt 1-3 ovan, som kreditportföljen är utsatt för. FI har som ambition att även bedöma institutets eventuella bristande diversifiering av dessa koncentrationsrisker inom kreditportföljen.

Koncentrationsrisker –geografiska regioner

FI har identifierat 16 olika geografiska regioner som är relevanta för att kunna bedöma institutets geografiska koncentrationsrisker. Dessa regioner är Sverige, Norge, Danmark, Finland, Estland, Lettland, Litauen, Tyskland, Polen, Storbritannien, Övriga Europa, Ryssland, Ukraina, Japan, Nordamerika samt Övriga länder.

För att bedöma kapitalbehovet för geografiska koncentrationsrisker i institutets kreditportfölj använder FI bland annat ett Herfindahl index för dessa regioner (se definition nedan).

Observera att institutet inte själv behöver beräkna detta index utan det görs per automatik under fliken ”Index” då institutet fyller i sina exponeringar mot de 16 olika regionerna i de gråmarkerade cellerna i excelarket ”Exponeringsdata Schablon.xls” under fliken ”Exponeringsdata Schablon” (se bild nedan).

Koncentrationsrisker		Region		Namnkoncentrationer	
Fyll i bruttoexponering mot branch (miljoner SEK)		Fyll i bruttoexponering mot respektive region (miljoner SEK)		Fyll i institutets 30 största bruttoexponeringar (miljoner SEK)	
7	Kreditinstitut	10	Sverige	10	
8	Kommunanvändning	10	Norge	10	
9	Bostadskrediter	10	Danmark	10	
10	Övrig utlåning hushåll	10	Finland	10	
11	Fartighetsverksamhet	10	Estland	10	
12	Handel	10	Lettland	10	
13	Hotell och restaurang	10	Litauen	10	
14	Byggsverksamhet	10	Tyskland	10	
15	Tillverknings	10	Polen	10	
16	Transport	10	Storbritannien	10	
17	Skogs- och jordbruk	10	Övriga Europa	10	
18	Övrig serviceverksamhet	10	Ryssland	10	
19	Övrig företagsutlåning	10	Ukraina	10	
20			Japan	10	
21			Nordamerika	10	
22			Övriga länder	10	
23					
24					
25					
26					
27					
28					
29					
30					
31					
32					
33					
34					
35					
36					
37					

Herfindahl index = $\sum_{j=1}^{16} \sigma_j^2$, där σ_j är lika med exponering i region j dividerat
 summan av alla exponeringar som återfinns i de 16 regionerna.

Koncentrationsrisker – Branscher

FI har identifierat 13 olika branscher som är relevanta för att kunna bedöma institutets geografiska koncentrationsrisker. Dessa branscher är Kreditinstitut, Kommuner/landsting, Bostadskrediter, Övrig utlåning hushåll, Fastighetsverksamhet, Handel, Hotell och restaurang, Byggverksamhet, Tillverkning, Transport, Skogs- och jordbruk, Övrig serviceverksamhet, samt Övrig företagsutlåning.

För att bedöma kapitalbehovet för branschrelaterade koncentrationsrisker i institutets kreditportfölj använder FI bland annat ett Herfindahl index för dessa regioner (se definition nedan).

Observera att institutet inte själv behöver beräkna sitt Herfindahl index utan detta görs per automatik under fliken ”Index” då institutet fyller i sina exponeringar mot de 13 olika branscherna i de gråmarkerade cellerna i excelarket ”Exponeringsdata Schablon.xls” under fliken ”Exponeringsdata Schablon” (se bild nedan).

Koncentrationsrisker		Region		Namnkonzentrationer	
Fyll i bruttoexponering mot bransch (miljoner SEK)		Fyll i bruttoexponering mot respektive region (miljoner SEK)		Fyll i institutets 30 största bruttoexponeringar (miljoner SEK)	
Bransch	Region			Motp	
7 Kreditinstitut	10	Sverige	10	Volvo	1
8 Kommuner/landsting	10	Norge	10	Skanska	2
9 Bostadskrediter	10	Danmark	10	etc	3
10 Övrig utlåning hushåll	10	Finland	10		4
11 Fastighetsverksamhet	10	Estland	10		5
12 Handel	10	Lettland	10		6
13 Hotell och restaurang	10	Litauen	10		7
14 Byggverksamhet	10	Tyskland	10		8
15 Tillverkning	10	Polen	10		9
16 Transport	10	Schottland	10		10
17 Skogs- och jordbruk	10	Övriga Europa	10		11
18 Övrig serviceverksamhet	10	Ryssland	10		12
19 Övrig företagsutlåning	10	Ukraina	10		13
		Japan	10		14
		Nordamerika	10		15
		Övriga länder	10		16
					17
					18
					19
					20
					21
					22
					23
					24
					25
					26
					27
					28
					29
					30

Definition av Herfindahl index

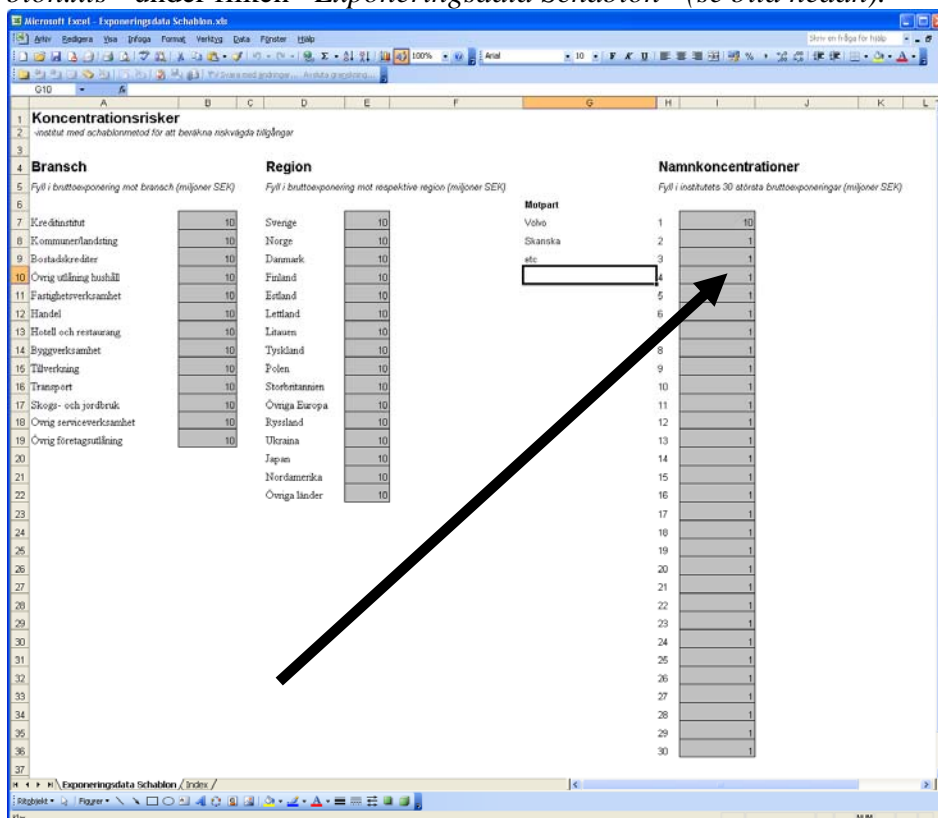
Herfindahl index = $\sum_{j=1}^{13} \sigma_j^2$, där σ_j är lika med exponering mot bransch j dividerat summan av alla exponeringar som återfinns i de 13 branscherna.

Koncentrationsrisker -namnkoncentrationer

En kreditportfölj med stora exponeringar i förhållande till portföljens totala storlek innehåller namnkoncentrationer. Sådana kreditportföljer påvisar bristande granularitet och därmed ökad risk för förlust vid problem för någon eller några av dessa motparter. Viktigt är att institutet kan sammanställa samtliga riskexponeringar mot en motpart. T ex kan ett instituts exponering mot ett företag omfatta både utlåning, obligationsinnehav och aktier.

För att avgöra hur kapitalbehovet för namnkoncentrationer i institutets kreditportfölj ska bestämmas använder FI ett *andelsjusterat Herfindahl index* (AHI) baserat på institutets 30 största bruttoexponeringar samt institutets totala utlåning (se definition nedan).

Observera att institutet inte själv behöver beräkna sitt AHI utan detta görs per automatik under fliken "Index" då institutet fyller i sina 30 största bruttoexponeringar i de gråmarkerade cellerna i excelarket "Exponeringsdata Schablon.xls" under fliken "Exponeringsdata Schablon" (se bild nedan).



Detta andelsjusterade Herfindahl index kommer att användas av FI för att avgöra kapitalbehovet för namnkoncentrationer i institutets kreditportfölj.

Definition av AHI

Initialt sker en beräkning av ett Herfindahl index för de 30 största exponeringarna enligt följande. Låt EAD_i ($i = 1, 2, \dots$) beteckna bruttobeloppet av den i :te största exponeringen. Om vi med σ_i betecknar andelen som exponering i utgör av det totala värdet av de 30 största exponeringarna, det vill säga

$$\sigma_i = \frac{EAD_i}{\sum_{j=1}^{30} EAD_j},$$

gäller att Herfindahl index för de 30 största exponeringarna är definierat som

$$\text{Herfindahl Index} = \sum_{i=1}^{30} \sigma_i^2.$$

Detta index skulle kunna användas som ett mått på hur mycket namnkoncentrationer institutet har i kreditportföljen. Emellertid erhålls en ökad precision när hänsyn tas till hur stor del av den totala utlåningen de 30 största exponeringarna utgör av den totala portföljen. Genom att multiplicera ett instituts Herfindahl index för de 30 största exponeringarna med denna andel erhålls ett *andelsjusterat Herfindahl index* (AHI):

$$\text{AHI} = \text{Herfindahl index} \cdot \frac{\sum_{i=1}^{30} EAD_i}{\sum_{i=1}^n EAD_i} = \sum_{i=1}^{30} \sigma_i^2 \cdot \frac{\sum_{i=1}^{30} EAD_i}{\sum_{i=1}^n EAD_i}.$$

Här betecknar n totala antalet exponeringar i kreditportföljen.